

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

ที่ อคส๒๕๐๑/ ๕๘๒

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

เรื่องเดิม

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์นี้

ข้อเท็จจริง

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในข้อระเบียบ หลักเกณฑ์ จึงได้มีการปรับปรุงแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับศักยภาพของหน่วยตรวจสอบภายในและมาตรฐานการตรวจสอบภายในมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๑ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ และฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๖๔

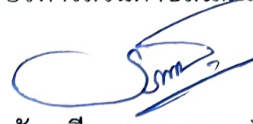
ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ความว่าให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังกำหนด
๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๑ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๒ และฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๖๔
๓. มาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ : มาตรฐานด้านคุณสมบัติ รหัส ๑๐๐๐ วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการไว้ในกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ตามค่านิยมของการตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ มาตรฐานและจรรยาบรรณการตรวจสอบภายในเป็นระยะ ๆ และนำเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยให้มีการเผยแพร่กฎบัตรการตรวจสอบภายในดังกล่าวในหน่วยงานภายในของหน่วยงานของรัฐทราบทั่วกัน

ข้อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ที่แนบมาพร้อมนี้ และจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ทราบทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ต่อไป

(ลงชื่อ)

(นางสาวอัญชลีพร เทพคุบอน)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

(ลงชื่อ)

(นางสาวชไมพร สุขเกษม)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

คำสั่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

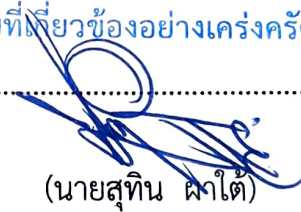
☒ อนุมัติ

☐ ไม่อนุมัติ

เนื่องจาก.....

ให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

(ลงชื่อ)

(นายสุทิน ดาใต้)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

เรื่อง ขออนุมัติแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

ที่ ๕๒๓ / ๒๕๖๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม จัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหาร จัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

๑. นายสุทิน ผาใต้	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวชไมพร สุขเกษม	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม	รองประธานกรรมการ
๓. นายปรเมธ เย็นประโคน	ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๔. นางสาวพรรณธิดา ไหระฤทธิ์	นิติกร	กรรมการ
๕. นางสาวอัญชลีพร เทพคุบอน	นักวิชาการตรวจสอบภายใน	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งมีหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. จัดทำรายงานผลตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. ประสาน สำนัก/กอง เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดการความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุก ภารกิจตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
๖. กรณีมีปัญหาหรืออุปสรรค ให้รายงานประธานคณะกรรมการฯ ทราบโดยด่วน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายสุทิน ผาใต้)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

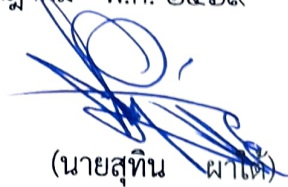

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเี่ยม
เรื่อง แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเี่ยม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเี่ยม อำเภอโนนโสม จังหวัดอุดรธานี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน อาศัยอำนาจตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๕/๒๕๖๒ ข้อ ๑๑ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และมาตรา ๕๔ มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงประกาศแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารท้ายประกาศฉบับนี้

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๖ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายสุทิน ผาใต้)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเี่ยม

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(Risk Management)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

จัดทำโดย
หน่วยตรวจสอบภายใน

องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

แผนการบริหารความเสี่ยงเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม จัดทำตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ “ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือบริหารองค์กรที่มีความสำคัญ และนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการบริหารจัดการสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและส่งผลการดำเนินงานขององค์กรและเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงานขององค์กรลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ยังถือเป็นโอกาสในการสร้างเสริมมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรด้วยพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นอีกด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว จึงได้จัดให้ มีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นกรอบขั้นตอนของการดำเนินงานที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามหลักวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดแนวทางบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับกรอบหลักเกณฑ์ด้านการ บริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง อันจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ให้แก่ประชาชนในพื้นที่และการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยมให้เป็นประโยชน์สูงสุด

องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
อำเภอโนนโสม จังหวัดอุดรธานี

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล
วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง
เป้าหมาย
ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง
ความหมายและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง
ประเภทความเสี่ยง
ความหมายองค์ประกอบตามหลักธรรมาภิบาล
คุณค่าของการบริหารความเสี่ยง

๑

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไป
วิสัยทัศน์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
เป้าประสงค์
ตัวชี้วัด
ค่าเป้าหมาย
กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์
จุดยืนทางยุทธศาสตร์
การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๖

บทที่ ๓ แนวทางการดำเนินกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

วัตถุประสงค์การบริหารจัดการความเสี่ยง
โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง
เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง
ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง
นโยบายในการพิจารณาความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙
การจัดการความเสี่ยง

๑๒

บทที่ ๔ การวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง

แผนภูมิแนวทางและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง
เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง
แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)
แผนการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙
การประเมินความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

๑๕

บทที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

๒๒

การจัดการความเสี่ยง

การรายงานและติดตามผล

การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับ “การบริหารความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศเป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูงและเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเน้นความสำคัญหรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์การต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ที่วางไว้

การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์การได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ รวมทั้งร่วมกันวางแผนป้องกัน และควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและสร้าง ความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ ประกอบกับได้มีข้อกำหนดพระราชบัญญัติการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ ในมาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และ การบริหารความเสี่ยงโดยถือตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ทั้งนี้ในปัจจุบันการบริหารความเสี่ยงจำเป็นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) อันประกอบด้วย ๑๐ หลักคือ หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value formoney) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นหลักที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ช่วยส่งเสริมให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างศรัทธา และความเชื่อมั่นองค์กรให้แก่บุคคลภายนอกและทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๒. วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง

๑. เพื่อให้ฝ่ายบริหาร / ฝ่ายปฏิบัติการเข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
๒. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง
๓. เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๔. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
๕. เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
๖. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

๓. เป้าหมาย

๑. เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

๒. ผู้บริหารและบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม สามารถระบุวิเคราะห์ประเมินและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓. ผู้บริหารและบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในงานที่รับผิดชอบ

๔. ความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานในองค์กรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๕. การบริหารและความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร

๖. การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๔. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. สร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ รวมถึงการบริหารความเสี่ยงที่ตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรตลอดจนระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓. สะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมดบุคลากรในองค์กรมีความเข้าใจเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร รวมถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กรครอบคลุมความเสี่ยงที่มีเหตุจากปัจจัยภายในองค์กร (โครงสร้างองค์กร บุคลากร วัฒนธรรม ฯลฯ) และจากปัจจัยภายนอกองค์กร (การเมือง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศฯ)

๔. เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน ผู้บริหารมั่นใจว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์รวมถึงการเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕. ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กร มีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจ โดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กรและระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน เป็นต้น

๖. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำและสูงย่อมแตกต่างกันหรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทยอมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

๕. ความหมายและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยง

ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานรัฐ

๖. ประเภทความเสี่ยง

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอก ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์/ วิสัยทัศน์ หรือเกิดจากการกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนหรือการร่วมมือกับองค์กรอิสระ ทำให้โครงการขาดการยอมรับและโครงการไม่ได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง

๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร/ กระบวนการ/เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูลการวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ(Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้น จะพิจารณาปัจจัยเสี่ยงจากด้านต่างๆโดยนำแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านมาเป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้วย ทั้งนี้ความเสี่ยงเรื่องธรรมาภิบาลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้แก่

๑. ประสิทธิภาพ (Effetiveness)

๒. ประสิทธิภาพ (Efficiency)

- ๓. การมีส่วนร่วม (Participation)
- ๔. ความโปร่งใส (Transparency)
- ๕. การตอบสนอง (Responsiveness)
- ๖. การรับผิดชอบ (Accountability)
- ๗. นิติธรรม (Rule of Law)
- ๘. การกระจายอำนาจ (Decentralization)
- ๙. ความเสมอภาค (Equity)

๗. ความหมายองค์ประกอบตามหลักธรรมาภิบาล

หลักประสิทธิผล (Effectiveness) : ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงความสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) : การบริหารราชการ ตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกกลุ่ม

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) : กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทางร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

หลักความโปร่งใส (Transparency) : กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

หลักการตอบสนอง (Responsiveness) : การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

หลักการรับผิดชอบ (Accountability) : การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้ง การแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

หลักนิติธรรม (Rule of Law) : การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) : การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ ทั้งนี้ การกระจายอำนาจการตัดสินใจที่ดี บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถและข้อมูลสนับสนุนเพื่อให้เกิดการตัดสินใจ ที่เหมาะสม

หลักความเสมอภาค (Equity) : การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายและสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

๘. คุณค่าของการบริหารความเสี่ยง

๑. ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ดีเรื่องความเสี่ยงและควบคุมภายใน
๒. ส่งเสริมและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Outcome)
๓. ยกระดับระบบและกระบวนการสร้างภูมิคุ้มกันหรือมาตรการเพื่อตอบโต้ต่อสถานการณ์ ที่ไม่พึงประสงค์ให้เข้มแข็งขึ้น
๔. เกิดกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับองค์กรจากมุมมองด้านความเสี่ยง
๕. ชี้อเสียงและการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) และสังคมภายนอก

บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน

๑. ข้อมูลทั่วไป

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ตั้งอยู่เลขที่ ๑๗๑ หมู่ที่ ๓ บ้านหัวช้างตำบลโสมเยี่ยม อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งอยู่ห่างจากตัวอำเภอมัญจาคีรี ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร มีลักษณะที่ตั้งเป็นแนวยาวทอดไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๙๕ (สายท่าโสม-นาคำน้อย) และมีอาณาเขตติดต่อคือ

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลบ้านก้อง ตำบลนาบุง อำเภอนาูง

ทิศใต้ติดต่อกับตำบลนาหว ตำบลศรีสำราญ

ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลหนองแวง อำเภอมัญจาคีรี

ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลบ้านก้อง อำเภอนาูง

องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม เดิมเป็นสภาตำบลโสมเยี่ยม จัดตั้งขึ้นโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๖ มีพื้นที่ ๘๘ ตารางกิโลเมตร ในพื้นที่ตำบลโสมเยี่ยมมี ๖ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑ บ้านโสมเยี่ยม

หมู่ที่ ๒ บ้านโนนสะอาด

หมู่ที่ ๓ บ้านหัวช้าง

หมู่ที่ ๔ บ้านโนนพัฒนา

หมู่ที่ ๕ บ้านโนนม่วง

หมู่ที่ ๖ บ้านศรีวิราช

ซึ่งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๙กระทรวงมหาดไทย ได้ยกฐานะของสภาตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่มที่ ๑๑๓ ตอนที่พิเศษ ๕๒๐ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ และเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ได้เห็นชอบให้ปรับขนาดองค์การบริหารส่วนตำบลจากขนาดเล็กเป็นขนาดกลาง

๒. วิสัยทัศน์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

"โสมเยี่ยมน่าอยู่ มุ่งความเป็นเลิศในการพัฒนาและการบริหารภายใต้หลักธรรมาภิบาล บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ"

๓. เป้าประสงค์

๑. ทำให้ถนนภายในหมู่บ้านคมนาคมได้สะดวกสบาย ไฟส่องสว่างตามถนนหมู่บ้าน

๒. มีน้ำประปาหมู่บ้านใช้ในการอุปโภคและบริโภคเพียงพอ

๓. การผลิต การเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ ให้ได้มาตรฐาน มีรายได้มากขึ้น

๔. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นยั่งยืน

๕. ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อเอดส์ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการช่วยเหลือทั่วถึง

๖. บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถ บริหารจัดการแบบบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ

๔. ตัวชี้วัด

๑. จำนวนโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการปรับปรุง
๒. จำนวนครั้งต่อปีที่มีการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ
๓. จำนวนครั้งต่อปีในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น
๔. จำนวนประชากรที่ได้รับการช่วยเหลือเพิ่มขึ้นในแต่ละปี
๕. ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาอบรม

๕. ค่าเป้าหมาย

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการคมนาคม และสาธารณูปโภค
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และความเป็นอยู่ดีขึ้น
๓. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
๔. คนและชุมชนมีความรู้ มีการศึกษา และมีสุขภาพที่ดี
๕. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
๖. มีการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยี

๖. กลยุทธ์

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา
๒. พัฒนาทักษะ และส่งเสริมความรู้การทำเกษตร
๓. ส่งเสริมการตลาด การค้า การลงทุน
๔. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
๕. ป้องกันและแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและไฟป่า
๖. ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ด้อยโอกาส
๗. ส่งเสริมการศึกษา รักษาศิลปวัฒนธรรม และประเพณี
๘. สร้างสังคมที่เข้มแข็ง
๙. พัฒนา ส่งเสริมให้คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาฯ เจ้าหน้าที่และพนักงานมีความรู้ความสามารถ
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม มีอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่พร้อมและมีช่วยในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น
๑๑. พัฒนาระบบเทคโนโลยี

๗. จุดยืนทางยุทธศาสตร์

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยมได้มีการบริหารจัดการน้ำเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นแปลงน้ำเพื่อการเกษตร ได้มีการขุดลอกห้วยที่ตื้นเขิน มีฝายน้ำล้นไว้กักเก็บน้ำเมื่อหน้าแล้ง แต่ยังขาดงบประมาณในการพัฒนาเพิ่มให้ครอบคลุมทั้งเขตตำบลโสมเยี่ยม

๘. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อม (SWOT) ขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

จุดแข็ง

๑. พื้นที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์สามารถปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ได้ทุกชนิด
๒. แรงงานมีจำนวนมากมีทักษะทางการเกษตรดี
๓. มีกลุ่มและองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งดูแลท้องถิ่นได้
๔. มีประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากมาย
๕. มีพื้นที่ระบบชลประทานบางส่วนเหมาะสมกับภาคการเกษตร
๖. ประชาชนมีความเอื้อเฟื้อต่อกันในสังคม
๗. บุคลากรของ อบต.โสมเยี่ยม มีความสามารถและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
๘. มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ใช้อย่างเพียงพอในสำนักงาน
๙. มีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

จุดอ่อน

๑. พื้นที่บางจุดประสบปัญหาน้ำท่วมทุกปี
๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ
๓. คนงานมีฝีมือมีน้อยมีการโยกย้ายแรงงานสูง
๔. ประชากรส่วนมากยากจนการศึกษาน้อยขาดเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ
๕. เกษตรกรพึ่งพาปัจจัยการผลิตได้แก่ปุ๋ยเคมีสารเคมี เครื่องจักรที่มีราคาสูงทำให้เพิ่มต้นทุน การผลิตและ
กระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๖. ขาดการพัฒนาแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน
๗. ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือต่อภาครัฐเท่าที่ควร
๘. เกิดภาวะว่างงาน
๙. หนองน้ำตามธรรมชาติตื้นเขิน
๑๐. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนโยบายทุกระดับ
๑๑. ความล้าสมัยของเทคโนโลยีที่ใช้ใน อบต.โสมเยี่ยม

โอกาส

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพารา ไม้ยืนต้น ไม้ผล
๒. ส่งเสริมให้ประชาชนการเกษตรแบบผสมผสาน
๓. ประชาชนได้รับการอบรมเรื่องการทำการเกษตรโดยใช้สารชีวภาพแทนสารเคมี
๔. ประชาชนผลิตสินค้าโอท็อป เพื่อแข่งขันในตลาดสินค้า(กลุ่มอาชีพในตำบล)
๕. นโยบายในการส่งเสริมเกษตรของรัฐบาล
๖. ภาครัฐให้ความสนใจในด้านทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น
๗. นโยบายของรัฐที่จะขุดลอกหนองน้ำทำเป็นแก้มลิงเพื่อใช้กักเก็บน้ำ
๘. มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นรัฐธรรมนูญ / กฎหมายเกื้อหนุน
๙. นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล
๑๐. ประชาสัมพันธ์,แจ้งข่าวสารทางหอกระจายข่าว
๑๑. ติดต่อนสื่อสารและสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

อุปสรรค

๑. โรคติดต่อ
๒. สารพิษที่มาจากยาฆ่าแมลงปุ๋ยเคมีและยาฆ่าหญ้า
๓. สุขภาพที่อ่อนแอเนื่องจากบริโภคอาหารที่มีสารพิษปนเปื้อนและสารเคมีตกค้าง
๔. ภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม อัคคีภัย
๕. เกิดอุทกภัยบ่อยในพื้นที่ (น้ำท่วมซ้ำซาก)
๖. สื่อโฆษณา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนมีค่านิยมฟุ่มเฟือยใช้จ่ายไม่เหมาะสม
๗. ฤดูแล้งน้ำในแหล่งน้ำแห้งขุดฤดูฝนน้ำจะหลากเข้าท่วมบ้านเรือนและไร่นาของราษฎร
๘. งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม มีค่อนข้างจำกัดไม่สามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงภายในหนึ่งปีงบประมาณ
๙. ภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต เช่น ไวรัส โทรจัน สปายแวร์ ฯลฯ

บทที่ ๓

แนวทางการดำเนินกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. วัตถุประสงค์การบริหารจัดการความเสี่ยง

๑.๑ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานในองค์กร มีความเข้าใจในกระบวนการบริหารความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ในทิศทางเดียวกัน

๑.๒ เพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม สามารถดำเนินการได้ตาม พันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๑.๓ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ได้แก่ สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง และหน่วยตรวจสอบภายใน

๑.๔ เพื่อเป็นการลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยมและเป็นกรอบแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

๒. เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๑ ผู้บริหาร ปลัด อบต. รองปลัด อบต. ผู้อำนวยการกอง/งาน และบุคลากร มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานและมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม

๒.๒ จัดให้มีระบบการบริหารที่ดีและเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีองค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีและครบถ้วน

๒.๓ สามารถนำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๓. ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓.๑ เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร

๓.๒ ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้พนักงานภายในองค์กร เข้าใจเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน

๓.๓ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานเนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงาน และการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร

๓.๔ ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบ การตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กรและระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๓.๕ ช่วยในการพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมการและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๔. นโยบายในการพิจารณาความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๔.๑ ให้ความสำคัญกับภาระงาน/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม หลักเกณฑ์การคัดเลือกแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่จะนำมาพิจารณาบริหารจัดการความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมที่จะนำมาบริหาร จัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาคัดเลือกโครงการที่มีค่าคะแนนรวมสูง มาดำเนินการบริหารความเสี่ยง

หลักเกณฑ์	เกณฑ์คะแนนการพิจารณา			น้ำหนัก (ร้อยละ)
	๑	๒	๓	
๑. ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์	ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์	-	สอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์	๔๐
๒. การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในระดับผลผลิต	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในระดับเป้าหมาย	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในระดับเป้าหมายการให้บริการ	๔๐
๓. งบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ ในแต่ละปี (กรณีมีงบประมาณ)	ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท	เกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	เกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐

- ๔.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม การบริหารความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้
- ๔.๒.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาการบริหารและการจัดการองค์กร
 - ๔.๒.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ
 - ๔.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
 - ๔.๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม
 - ๔.๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๕. การจัดการความเสี่ยง

หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือ ผลกระทบ ของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี เช่น

- การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง
- การลด/การควบคุม/ป้องกันความเสี่ยง (RISK Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการ ออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบหรือควบคุม ป้องกันให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
- การกระจายความเสี่ยงหรือการโอนความเสี่ยง (RISK Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป
- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (RISK Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/ กิจกรรมนั้นไป

ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงขององค์กรจำเป็นจะต้องทำควบคู่กับการกำกับดูแลและตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

การระบุเหตุการณ์/ปัจจัยเสี่ยงและ แนวคิดการบริหารความเสี่ยงบางประการ		
	ต้องการ	ไม่ต้องการ
ปัจจุบัน (สิ่งที่ มี)	คงสภาพ/ทำให้ดีขึ้น (จุดแข็ง)	กำจัด (จุดอ่อน และ ปัญหาปัจจุบัน)
อนาคต (สิ่งที่ไม่มี)	สิ่งที่ต้องการจะมี (เกิดทางในอนาคต)	หลีกเลี่ยง (ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น)

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดี การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน

สิ่งที่เป็นรากฐานที่จะช่วยให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้น ประกอบด้วย
รากฐานที่ ๑ การควบคุมภายในการควบคุมภายใน

คือ กระบวนการ (process) ปฏิบัติงานที่ฝ่ายบริหาร และบุคลากรขององค์กร จัดให้มีขึ้นเพื่อให้สามารถมั่นใจได้อย่างสมเหตุสมผลว่า หากได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการเหล่านี้แล้วองค์กรจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ โดยวัตถุประสงค์ ได้แก่

๑. ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน (Effectiveness and efficiency of operations)

๒. ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน (Reliability of financial reporting)

๓. การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance with applicable laws and regulations) การกำหนดวัตถุประสงค์ขึ้นมานั้น ผู้บริหารจะต้องกำหนดวิธีการทำงานให้ไปสู่วัตถุประสงค์นั้น และ ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการควบคุมการปฏิบัติงานต่างๆ ในองค์กรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย การควบคุมต่างๆ เหล่านี้ ก็คือ การควบคุมกระบวนการภายในองค์กร หรือเรียกสั้นๆ ว่า การควบคุมภายในนั่นเอง

ดังนั้น ทุกหน่วยงานในองค์กรจะจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีความเหมาะสมขึ้นมา การจัดวางระบบการควบคุมภายในเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบดีว่างานจุดใดของตนมีความเสี่ยง จากนั้นก็จะประเมินความเสี่ยงและสร้างระบบการควบคุมขึ้น เพื่อป้องกันแก้ไขหรือตรวจหาความเสี่ยงเหล่านั้น โดยการควบคุมภายในมักจะถูกกำหนดออกมาในรูปของระเบียบข้อบังคับหรือคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ และเช่นเดียวกัน การปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้นมานั้น ก็เป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน การควบคุมภายในดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร

รากฐานที่ ๒ การบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง (RISK Management) คือ การกำหนดแนวทางและกระบวนการในการระบุ ประเมินจัดการและติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหน่วยงาน หรือการดำเนินงานขององค์กรรวมทั้ง

การกำหนดวิธีการในการบริหารและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ผู้บริหารยอมรับได้ซึ่งสามารถมองได้เป็น ๒ มุมมอง คือ

- การกำจัดหรือลดปัจจัยต่างๆ ที่จะขัดขวางไม่ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ นั่นคือ การปกป้องมูลค่าที่องค์กรมีอยู่ไม่ให้ถูกทำลายไป

- มองหาโอกาสที่จะสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน คือ การสร้างมูลค่าให้กับองค์กรการบริหารความเสี่ยงนั้นคล้ายกับการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คือ มีการระบุประเมิน และจัดหาวิธีการที่จะจัดการกับความเสี่ยงแต่ด้วยความที่เป็นศาสตร์ที่ใหม่กว่า และมีพื้นฐานมาจากธุรกิจประกันภัยที่จะต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนจากปัจจัยภายนอกมากมาย จึงทำให้การบริหารความเสี่ยงมีมุมมองที่กว้างขึ้นโดยมองถึงความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก การบริหารความเสี่ยงในระดับหน่วยงานนั้นก็เป็นหน้าที่ของผู้บริหารหน่วยงานเช่นเดียวกัน

รากฐานที่ ๓ การตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายในมีบทบาททำให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในที่เหมาะสม และการควบคุมเหล่านั้นได้รับการปฏิบัติตามภายในองค์กร ตลอดจนมีระบบการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้อย่างเหมาะสมตลอดจนช่วยถ่วงดุลอำนาจไม่ให้เกิดการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดจากการที่หน่วยงานได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในของตนมีการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในก็เหมือนเป็นคนที่มากรองอีกชั้นหนึ่งเพื่อให้องค์กร/ผู้บริหาร เกิดความมั่นใจ

การตรวจสอบภายในนั้นก็ถือเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะบางครั้งผู้ปฏิบัติงานอาจคิดว่าทำแค่นี้ก็เพียงพอแล้ว แต่ผู้ตรวจสอบภายในก็จะมีวิธีทดสอบว่าการควบคุมที่ปฏิบัติกันอยู่นั้นความเพียงพอจริงหรือไม่ หรือบางครั้ง อาจมีการการปฏิบัติงานกันมานานแม้ว่าจะมีความชำนาญ แต่ก็อาจทำให้ประมาทโดยละเลยบางจุดที่ควรจะต้องควบคุมไป หากผู้ตรวจสอบภายในตรวจพบจะเป็นคนไปเตือนให้เราละมดระวังมากขึ้น

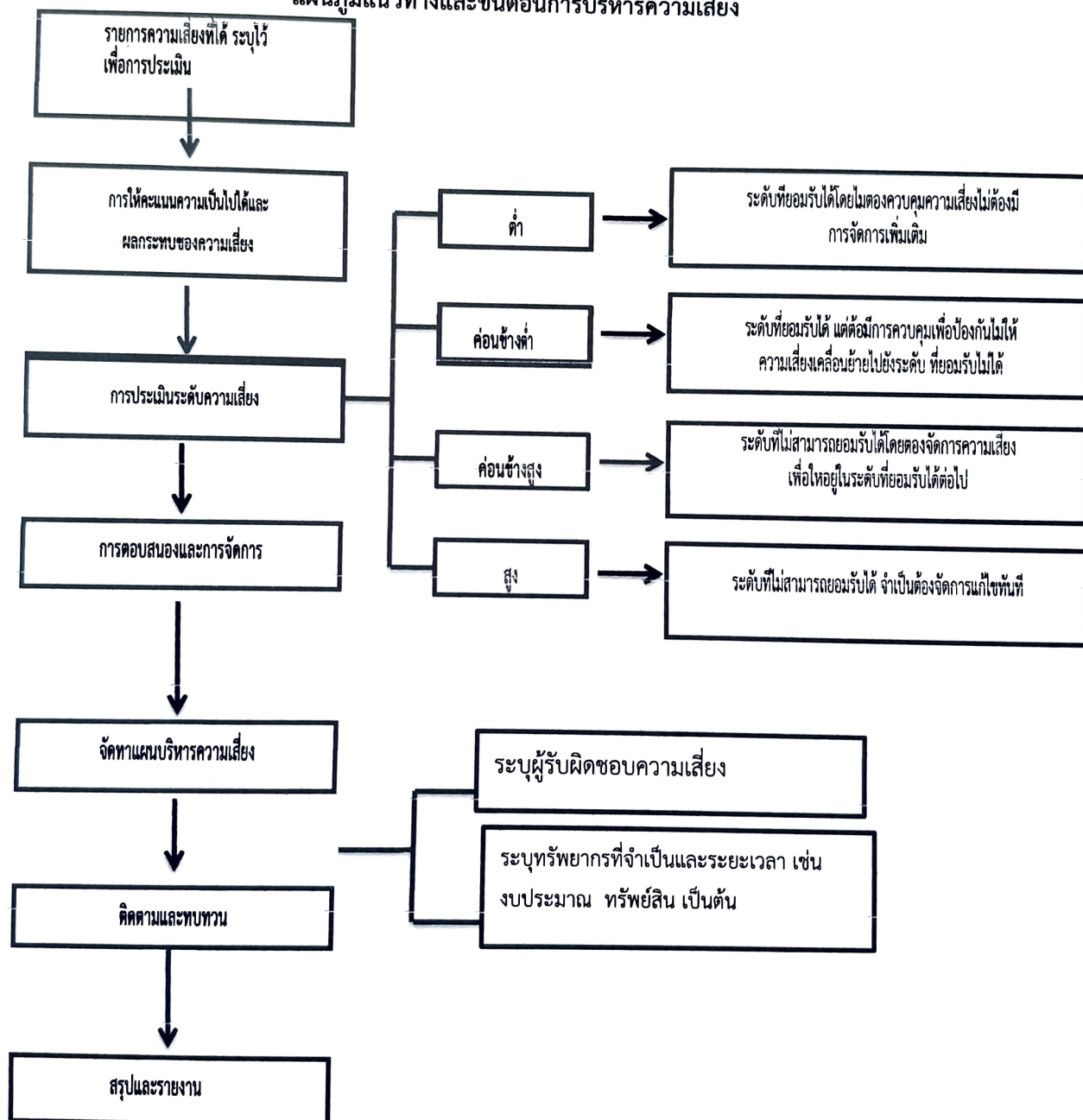
ดังนั้น หากองค์กรของเราสนับสนุนให้รากฐานทั้งสามประการนี้ สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ก็จะช่วยส่งเสริมให้ต้นไม้ออกดอกผลจากการที่ดีเจริญงอกงาม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียเสียทุกฝ่ายในองค์กร

บทที่ ๔

การวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเี่ยม ได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยการวิเคราะห์โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็นกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ แผนภูมิแนวทางและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง

แผนภูมิแนวทางและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (เชิงปริมาณ)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงปริมาณ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ตั้งแต่ ๘ ครั้งขึ้นไป/ปี
๔	สูง	๗ - ๘ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	๕ - ๖ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	๓ - ๔ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	๑ - ๒ ครั้ง/ปี

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) เชิงปริมาณ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มากกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ขึ้นไป
๔	สูง	มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	มากกว่า ๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสียหาย (เชิงคุณภาพ)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงคุณภาพ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง
๒	น้อย	อาจมีโอกาสเกิดแต่นานๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดในกรณียากเย็น

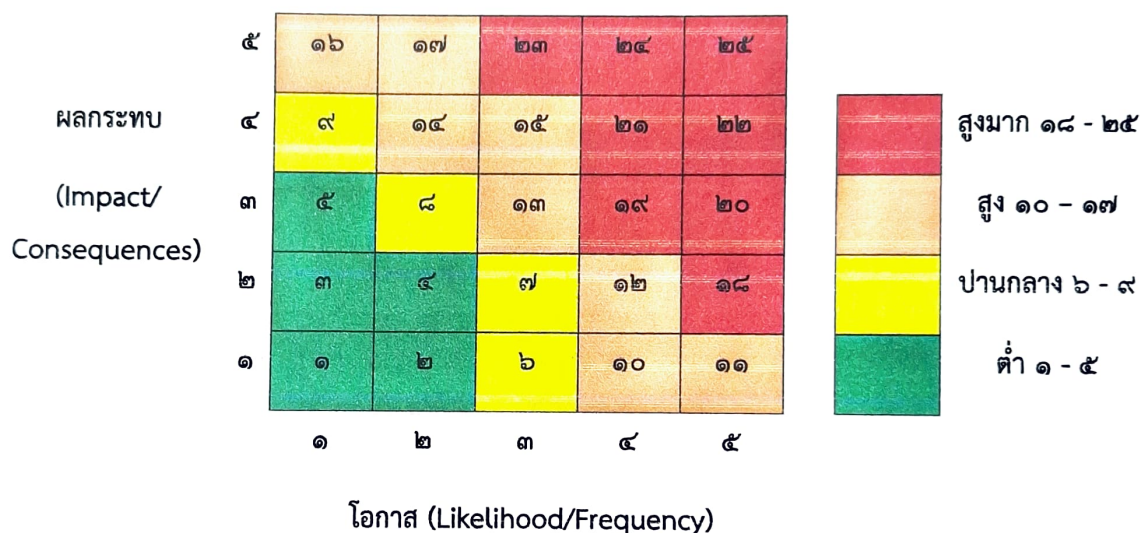
ระดับความรุนแรงของผลกระทบความเสียหาย (Impact) เชิงคุณภาพ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	มีความเสียหายอย่างรุนแรง หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	ค่อนข้างรุนแรง	มีความเสียหายค่อนข้างรุนแรง หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๓	ปานกลาง	มีความเสียหายอย่างมากพอสมควร หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	มีความเสียหายพอสมควร หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๑	น้อยมาก	มีความเสียหายเล็กน้อย หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

เพื่อระบุถึงตำแหน่งของความเสี่ยงแต่ละรายการ เพื่อให้ทราบว่าความเสี่ยงใดมีความสำคัญ และมีความเร่งด่วนสูงสุดที่จะต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับความสำคัญ โดยแบ่งความเสี่ยง เป็น ๔ กลุ่ม คือ

สูงมาก	คะแนน	๑๘ - ๒๕	สีแดง
สูง	คะแนน	๑๐ - ๑๗	สีส้ม
ปานกลาง	คะแนน	๖ - ๙	สีเหลือง
ต่ำ	คะแนน	๑ - ๕	สีเขียว

ภาพแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จะต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงฯ ตามแผนการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน และปฏิทินการดำเนินงาน ดังนี้

ที่	ยุทธศาสตร์	ด้าน	แผนงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑.	การจัดการและพัฒนาเมือง	บริการชุมชนและสังคม	เคหะและชุมชน	กองช่าง	อบจ. อุตรธานี
๒.	การพัฒนาเศรษฐกิจ	บริหารงานทั่วไป	บริหารงานทั่วไป	สำนักปลัด	เกษตรอำเภอฯ
		บริการชุมชนและสังคม	สร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน	สำนักปลัด	พัฒนาชุมชนอำเภอฯ
๓.	การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ	บริหารงานทั่วไป	บริหารงานทั่วไป	สำนักปลัด	อบจ. อุตรธานี
๔.	การพัฒนาสังคม ยกระดับ คุณภาพชีวิต	บริการชุมชนและสังคม	สร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน	สำนักปลัด	พัฒนาชุมชนอำเภอฯ
			สาธารณสุข	สำนักปลัด	โรงพยาบาลอำเภอ
			การศึกษา	สำนักปลัด	ที่ว่าการอำเภอฯ
			การศาสนา วัฒนธรรมและ นันทนาการ	สำนักปลัด	ที่ว่าการอำเภอฯ
			เคหะและชุมชน	กองช่าง	อบจ. อุตรธานี
			งบกลาง	สำนักปลัด	ที่ว่าการอำเภอฯ
		บริหารงานทั่วไป	รักษาความสงบ ภายใน	สำนักปลัด	เกษตรอำเภอฯ
๕.	การบริหารจัดการที่ดี	บริหารงานทั่วไป	บริหารงานทั่วไป	อบต.โสมเยี่ยม	กรมส่งเสริมฯ
รวม	๕ ยุทธศาสตร์	๒ ด้าน	๘ แผนงาน	๒ หน่วยงาน	๖ หน่วยงาน

บทที่ ๕

แผนบริหารความเสี่ยง

๑. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

โดยการนำกลยุทธ์ มาตรการ หรือแผนงาน มาใช้ปฏิบัติในทุกหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โสมเปียมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง หรือลดความเสียหายของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยง ในการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ รวมทั้งโครงการ/กิจกรรม ที่ยังไม่มีกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง หรือที่มีอยู่แต่ยังไม่เพียงพอและนำมาวางแผนจัดการความเสี่ยงโดยมีเป้าหมายการวางแผนจัดการความเสี่ยง คือ

๑. ลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๒. ลดความรุนแรงของผลกระทบจากความเสี่ยงนั้น ในกรณีที่ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น

๓. เปลี่ยนลักษณะของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นของความเสี่ยงให้เป็นไปในรูปที่องค์กรหรือหน่วยงาน ต้องการหรือยอมรับได้

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุม ความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงนั้นได้ พิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้าน ค่าใช้จ่าย และต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๒. การจัดการความเสี่ยง

กลยุทธ์หรือแนวทางที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยงมี ๔ วิธี ดังนี้

๒.๑ การยอมรับความเสี่ยง (Take Risk) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ต่ำหรือ ต่ำมาก หรือเป็นความเสี่ยงที่มีต้นทุนในการจัดการความเสี่ยงสูงมากจนไม่คุ้มค่ากับผลที่จะได้รับหรือเป็น ความเสี่ยงที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์การซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้

๒.๒ การลดหรือควบคุมความเสี่ยง (Treat Risk) เป็นการจัดการความเสี่ยงในกรณีที่หน่วยงานเห็นว่า ความเสี่ยงเหล่านั้นเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในหรือมีสาเหตุที่สามารถลดหรือควบคุมได้ด้วยวิธีการควบคุมภายใน หรือปรับปรุงระบบการทำงาน เพื่อลดโอกาสจะเกิดความเสียหาย หรือผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดอบรมให้กับบุคลากร การทำคู่มือการปฏิบัติงานเมื่อลดปัญหาจากการทางานผิดพลาด หรือหาก เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่อาจนำกล-ยุทธ์หรือมาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อลดผลกระทบหรือ ความรุนแรงของความเสี่ยงนั้น

๒.๓ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate Risk) เป็นการปฏิเสธและหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรม หรือโครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง

๒.๔ การกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer Risk) เป็นการถ่ายโอนงาน โครงการ หรือ กิจกรรมให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบอาจเป็นหน่วยงานภายในหรือภายนอกองค์การ โดยเฉพาะ กรณีที่เห็นว่าเป็นความเสี่ยงที่คาดไม่ถึง หรือมีระดับความรุนแรงสูง เช่น ภัยธรรมชาติหรือวินาศภัยต่างๆ ซึ่ง

หน่วยงานไม่สามารถแบกรับความเสี่ยงนั้นได้ ก็อาจกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงด้วยการประกันภัยหรือในกรณีที่ความเสี่ยงอาจเกิดจากความไม่ชำนาญงานของบุคลากรภายในหน่วยงานก็อาจจัดจ้างบุคลากรภายนอกมาดำเนินการแทน

แนวทางการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบ แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงต้องค้ำค้ำกับการลดระดับผลกระทบความเสี่ยง

๓. การรายงานและติดตามผล

จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่าวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใด มีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยนและนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้กระบวนการสอบถามหน่วยงานอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม หรืออาจทำ Check List การติดตาม พร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตาม ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น
๒. การติดตามผลในระหว่างการทำงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่ร่วมอยู่ในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามปกติของหน่วยงาน

๔. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานจัดทำระบบการจัดการความเสี่ยงจะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม เพื่อให้มั่นใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยมมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอถูกต้องและมีประสิทธิภาพมาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดทำมาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

คณะกรรมการดำเนินการติดตามประเมินผลระบบควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยมตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ ประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับปีสิ้นสุด ด้วยวิธีการที่หน่วยงานกำหนดซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ

หน่วยงานรัฐพ.ศ.๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจ อย่างสมเหตุสมผลว่าภารกิจของหน่วยงานจะ บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ด้านการ รายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงินที่เชื่อถือได้ทันเวลา และโปร่งใส รวมทั้งด้านการปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ นำโสสมและ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

๕. การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงใน ทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการ ปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี